

OLIMPIADA DE LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE

ETAPA JUDEȚEANĂ

1 martie 2014

SUBIECTUL I

Plecând de la afirmația lui Ovidius „Cel care a naufragiat o dată se teme și de ape liniștite”, construiți un argument valid, pentru a susține adevărul acestei afirmații, atât în limbaj natural, cât și în limbaj formal.

16 puncte

SUBIECTUL II

Fie termenul de *zăpadă*.

- a) Precizați dacă și în ce sens se modifică extensiunea și intensiunea termenului dat mai sus prin adăugarea proprietății *artificială*.
- b) Clasificați din punct de vedere intensional termenul *zăpadă*.
- c) Utilizând ca procedură de definire, o definiție prin gen proxim și diferență specifică, construiți o unică definiție a termenului *zăpadă*, definiție, care să încalce, în același timp, oricare două reguli ale definiției. Numiți și definiți regulile încălcate.

16 puncte

SUBIECTUL III

Doi elevi discută despre inferențele imediate cu propoziții categorice, fiecare susținând propriul argument:

Andreea: *Propoziția „Unii oameni sensibili sunt morali” este inversa parțială a conversei obversei propoziției „Toți oamenii morali sunt sensibili”.*

Tudor: *Propoziția „Unii oameni morali sunt insensibili” este obversa contrapusei totale a conversei propoziției „Niciun om moral nu este sensibil”.*

Se cere:

- a) Formalizând demersul vostru, analizați cele două argumente și precizați explicit care din cei doi elevi raționează corect;
- b) Demonstrați, utilizând inferențele imediate, dacă propoziția (1): „Unii oameni sensibili nu sunt morali” poate fi derivată corect din propoziția (2): „Unii oameni morali nu sunt insensibili”.

18 puncte

SUBIECTUL IV

1. Fie un mod silogistic valid, în care termenul major este distribuit în premisă și nedistribuit în concluzie. Pe baza legilor generale ale silogismului:

- a) să se determine schema de inferență a unui mod silogistic valid care îndeplinește simultan condițiile menționate;
- b) prezentați modul în care ați raționat;
- c) construiți un silogism în limbajul natural care să corespundă schemei de inferență determinate de voi ca îndeplinind simultan condițiile menționate.

2.

a) Utilizând metoda reducerii directe verificați validitatea modului DARPTI-3.

b) Utilizând metoda reducerii indirecte verificați validitatea modului aoo-2. Precizați explicit dacă acest mod este valid sau nu este valid.

3.

a) Derivați (justificați) propoziția „Toate ferigile sunt plante” cu ajutorul unei sorit goclenian (în limbaj formal și natural).

b) Construiți, în limbaj formal și natural, un sorit aristotelic valid, cu patru premise.

40 puncte

NOTĂ: Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 ore de la primirea subiectului sau verificarea transcrierii sale la tablă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA DE LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE

ETAPA JUDEȚEANĂ
1 martie 2014

BAREM DE NOTARE:

SUBIECTUL I - 16 PUNCTE, DIN CARE:

8 puncte pentru construirea argumentului valid în limbaj natural care să justifice teza dată

8 puncte pentru construirea argumentului valid în limbaj formal care să justifice teza dată

SUBIECTUL II - 16 PUNCTE, DIN CARE:

a) 2 puncte pentru precizarea : extensiunea și intensiunea termenului se modifică, astfel extensiunea scade, iar intensiunea crește

b) 4 puncte pentru clasificarea corectă din punct de vedere intensional a termenului *zăpadă*

c) 10 puncte din care: **8 puncte** pentru construcția definiției conform cerințelor (se acordă punctaj numai dacă se respecta simultan cele 3 condiții precizate: *definiție prin gen proxim și diferență specifică, care încalcă simultan două reguli*; **2 puncte** pentru nominalizarea și definirea corectă a celor două reguli încălcate

SUBIECTUL III - 18 PUNCTE, DIN CARE:

A) Analiza argumentelor celor doi elevi:

Dacă vom nota cu S = oamenii morali, P = oameni sensibili, \bar{S} = oamenii imorali \bar{P} = oameni insensibili, vom obține:

Andreea: „Toți oamenii morali sunt sensibili”: SaP

1 punct

„Unii oameni sensibili sunt morali”: PiS

1 punct

Obversa $SaP : Se\bar{P}$; *conversa* $Se\bar{P} : \bar{P}eS$; *inversa parțială* $\bar{P}eS : PiS$

3 puncte

Andreea raționează corect

1 punct

Tudor: „Niciun om moral nu este sensibil”: $Se\bar{P}$

1 punct

„Unii oameni morali sunt insensibili”: $Si\bar{P}$

1 punct

Conversa $Se\bar{P} : \bar{P}eS$; *contrapusa totală* $\bar{P}eS : \bar{S}o\bar{P}$; *obversa* $\bar{S}o\bar{P} : \bar{S}iP$

3 puncte

Tudor nu raționează corect

1 punct

B) Verificarea supoziției că propoziția (1) poate fi derivată corect din propoziția (2):

(2) „Unii oameni morali nu sunt insensibili”: $So\bar{P}$

1 punct

(1) „Unii oameni sensibili nu sunt morali”: PoS

1 punct

$So\bar{P} \xrightarrow{o} SiP \xrightarrow{cs} PiS \xrightarrow{o} Po\bar{S}$

3 puncte

Propoziția PoS nu poate fi derivată corect din propoziția $So\bar{P}$

1 punct

SUBIECTUL IV - 40 DE PUNCTE, DIN CARE:

- 14 PUNCTE PENTRU SUBIECTUL 1., DUPĂ CUM URMEAZĂ:

1.a)-**6 puncte** pentru determinarea oricărui mod silogistic valid care îndeplinește simultan cele 2 condiții menționate

1.b) -**6 puncte** pentru prezentarea raționamentului, pe baza legilor silogismului, care a condus la determinarea schemei de inferență

1.c) - **2 puncte** pentru construcția silogismului în limbaj natural

-10 PUNCTE PENTRU SUBIECTUL 2., DUPĂ CUM URMEAZĂ:

2. a) -**4 puncte** pentru stabilirea validității modului silogistic Darapti-3 prin metoda reducerii directe la unul din modurile valide ale figurii 1

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN HUNEDOARA**

2. b) **-6 puncte** pentru utilizarea metodei reducerii indirecte (prin reducere la absurd) în verificarea validității modului aoo-2, din care:

- 5 puncte pentru demonstrația integral corectă
- 1 punct pentru precizarea explicită, modul aoo-2 este valid

-16 PUNCTE PENTRU SUBIECTUL 3., DUPĂ CUM URMEAZĂ:

3. a) **-8 puncte** pentru construcția unui sorit goelenian care să justifice concluzia „Toate ferigile sunt plante“ (4 puncte pentru construcția soritului în limbaj formal; 4 puncte pentru construcția soritului în limbaj natural)
3. b) **- 8 puncte** pentru construcția soritului aristotelic (4 puncte pentru construcția soritului în limbaj formal; 4 puncte pentru construcția soritului în limbaj natural)

10 puncte din oficiu

NOTĂ:

Nota finală se stabilește prin împărțirea punctajului obținut la 10.